

Hepatitis C

Ar priklausau rizikos grupei?

Lithuanian Translation of *Hepatitis C: Could I be at risk?*

Kas yra hepatitas C?	3
Kaip galima užsikrėsti hepatitu C?	3
Ar pasireiškia kokie nors simptomai?	5
Kaip sužinoti, ar esu užsikrėtęs?	5
Kur pasitikrinti?	5
Jeigu tyrimo rezultatas neigiamas	6
Jeigu tyrimo rezultatas teigiamas	6
Koks ilgalaikis šio viruso poveikis?	6
Ar siūlomas koks nors gydymas?	7
Ką daryti, jei esu užsikrėtęs?	7
Ką daryti, kad neužsikrėstum ir neužkrėstum kitų?	8
Informacija ir parama	9

Kas yra hepatitas C?

Hepatitas C - tai virusas, kuris gali pakenkti kepenims ir sukelti ilgalaikių sveikatos problemų. Skirtingai nuo hepatito A ir hepatito B, nuo hepatito C viruso saugančios vakcinos nėra.

Kaip galima užsikrėsti hepatitu C?

Hepatito C virusas nešiojamas kraujyje; jo taip pat randama kituose organizmo skysčiuose. Kraujas, kuriame jo gali būti net ir labai nedidelis kiekis, yra pagrindinis užkrato šaltinis. Dažniausiai šis virusas perduodamas per užsikrėtusio žmogaus kraują, kai jo patenka į kito žmogaus kraujo apytakos sistemą. Juo neužsikrėsite kasdienių kontaktų metu – kai sveikindamiesi paduodate ranką, apsikabinatė ar bučiuojatės, naudojotės bendrais tualetais, indais, virtuvės reikmenimis.

Hepatitas C perduodamas šiais būdais:

- dalijantis narkotikams ir kitiems preparatams, įskaitant rezultatyvumą ir išvaizdą gerinančius preparatus, tokius kaip anaboliniai steroidai ir net savaiminio įdegio preparatai, vartoti skirtomis priemonėmis, net jeigu tokius preparatus vartojote tik kartą ar du ir tai darėte labai seniai. Didžiausią pavojų kelia adatos ir švirkštai, tačiau užsikrėsti galima ir per šaukštus, filtrus ar šiaudelius, skirtus įkvėpti kokaino, ir per vandenį, skirtą narkotikams maišyti ar ruošti.

- kraujo perpylimo metu (iki 1991 m. rugsėjo mėn.) arba vartojant kraujo plazmos preparatus, pavyzdžiui, skirtus kraujo krešumui didinti, kuris naudojamas gydant hemofiliją (iki 1986 m.). Šiuo metu visas Šiaurės Airijoje naudojamas donorų kraujas tikrinamas dėl hepatito C

Ne taip dažnai hepatitas C perduodamas šiais būdais:

- iš hepatitu C užsikrėtusios motinos jos kūdikiui iki gimdymo arba jo metu;
- nenaudojant apsaugos priemonių (prezervatyvo) lytinių santykių su viruso nešiotaju metu;
- gyvenant šalyse, kur hepatitas C labiau paplitęs. Didesnė rizika juo užsikrėsti medicininių ir odontologinių procedūrų metu, ypač jeigu netinkamai sterilizuojami instrumentai;
- kai tatuiruotėms, pirsingui ar akupunktūrai naudojami nesterilūs instrumentai;
- dalijantis skutimosi peiliukais ar dantų šepetėliais, kurie užteršti viruso nešiotajo krauju.

Ar pasireiškia kokie nors simptomai?

Daugumai hepatitu C užsikrėtusių žmonių daugybę metų ir net dešimtmečių nepasireiškia jokie simptomai. Tačiau net ir nieko nejausdami galite šį virusą perduoti kitiems žmonėms.

Kaip žinoti, ar esu užsikrėtęs?

Jeigu manote, kad kažkada praeityje galėjote užsikrėsti hepatito C virusu, galite pasidaryti paprastą kraujo tyrimą ir sužinoti, ar esate užsikrėtę, ar ne.

Kur pasitikrinti?

Hepatito C tyrimą Jums gali atlikti Jūsų šeimos gydytojas. Šiuos tyrimus siūlo ir seksualinės sveiktos ir šlapimo takų bei lytinių organų sistemos ligų klinikos. Smulkesnės informacijos apie tai, kaip susisiekti atitinkamomis tarybomis, ieškokite skyriuje [Informacija ir parama](#) (p. 9).

Jeigu tyrimo rezultatas neigiamas

Tai reiškia, kad hepatito C virusu tikriausiai nesate užsikrėtę. Tačiau organizmo reakcija į virusą pasireiškia maždaug per šešis mėnesius, todėl jeigu užsikrėtėte neseniai, tyrimo rezultatas gali būti neigiamas. Tokiu atveju, Jūsų gydytojas Jums pasiūlys atlikti pakartotinį tyrimą.

Jeigu tyrimo rezultatas teigiamas

Teigiamas tyrimo rezultatas reiškia, kad kažkada praeityje užsikrėtėte hepatitu C ir, gali būti, kad tebenešiojate šį virusą. Jums gali būti išduotas siuntimas pas specialistą, kuris patikrins, kaip virusas veikia Jūsų kepenis.

Koks ilgalaikis šio viruso poveikis?

Maždaug vienas iš penkių hepatitu C apsikrėtusių žmonių visiškai pasveiksta be jokio gydymo. Tačiau dauguma juo apsikrėtusių žmonių jį nešioja labai ilgai. Poveikis jiems gali būti įvairus:

- kai kurie žmonės visą gyvenimą jaučiasi visiškai sveiki;

- kai kuriems žmonėms pasireiškia įvairūs simptomai;
- vienam iš penkių žmonių per maždaug 20 metų sunkiai pažeidžiamos kepenys (išsivysto kepenų cirozė);
- kai kuriems žmonėms dėl kepenų cirozės išsivysto kepenų vėžys arba kepenų funkcijos nepakankamumas.

Ar siūlomas koks nors gydymas?

Gydymas nuo hepatito C yra siūlomas ir nuolat tobulėja. Siūlomas gydymas vaistais, kuris paprastai padeda apie 80–90 % gydomų žmonių, atsižvelgiant į viruso genotipą ir kitus veiksnius. Jūsų šeimos gydytojas ir specialistas kartu nuspręs, kuris gydymo būdas labiausiai tinks Jums.

Ką daryti, jei esu užsikrėtęs?

Jeigu vartojate alkoholį, žalą kepenims labai pastebimai galite sumažinti ribodami suvartojamo alkoholio kiekį arba, dar geriau, visiškai jo atsisakę.

Jums reikėtų pasiskiepyti nuo hepatito A ir hepatito B, gripo ir pneumokoninės infekcijos.

Ką daryti, kad neužsikrėstum ir neužkrėstum kitų?

- Venkite tiesioginio sąlyčio su kitų žmonių krauju.
- Nesidalykite vonios reikmenimis, kurie galėtų būti užteršti krauju - skutimosi peiliuku, žirkklėmis, pincetu.
- Jeigu Jūs arba Jūsų partneris esate užsikrėtę hepatitu C, yra nedidelė rizika, kad galite šį virusą perduoti lytinių santykių metu. Šią riziką mažina prezervatyvai. Be to, naudodamiesi prezervatyvais, apsisaugosite nuo nepageidaujamo nėštumo, ŽIV ir daugelio kitų lytiniu keliu perduodamų ligų.
- Jeigu galvojate apie pirsingą, tatuiruotę ar akupunktūrą, reikalaukite, kad tokios priemonės kaip adatos ir dažų indeliai būtų sterilios ir nebūtų naudojamos pakartotinai.
- Jeigu švirkščiatės narkotikus, jokia būdu nesidalykite priemonėmis, kurias tam naudojate. Tai taikoma adatoms, švirkštams, šaukštams, vandeniui, filtrams ir visoms kitoms priemonėms, kurios gali būti užterštos krauju.

Informacija ir parama

Jeigu turite klausimų, kreipkitės į šeimos gydytoją arba slaugę.

Nemokamų, konfidencialių patarimų gali duoti **seksualinės sveikatos ir šlapimo takų bei lytinių organų sistemos ligų klinikos**. Jeigu norite gauti daugiau informacijos, paskambinkite.

„Royal Victoria Hospital“ (Belfast)

Tel.: 028 9063 4050/028 9063 4054

„Causeway Hospital“ (Coleraine)

Tel.: 028 7034 6028

„John Mitchell Place“ (Newry) ir „Portadown Health and Care Centre“:

Tel.: 028 3083 4215

„Altnagelvin Hospital“ (Londonderry, Derry)

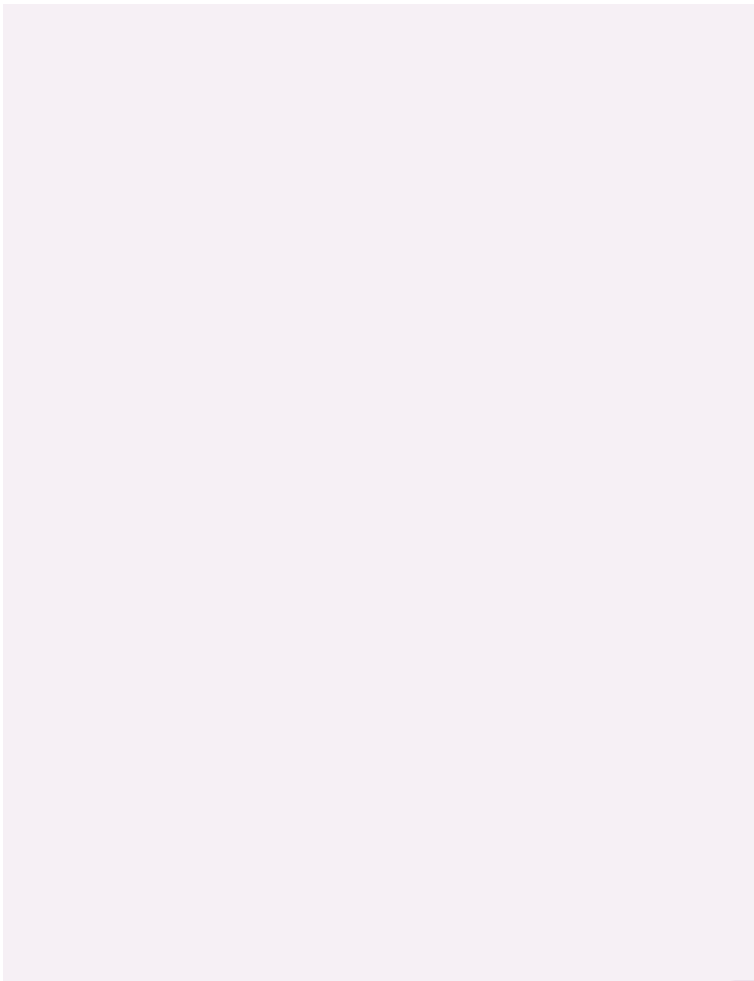
Tel.: 028 7161 1269

„Downe Hospital“ (Downpatrick)

Tel.: 028 4483 8133

- **www.publichealth.hscni.net** ieškokite informacijos apie priklausomybės nuo narkotikų ir alkoholio gydymo paslaugas visoje Šiaurės Airijoje.

- **„British Liver Trust“ (BLT)** teikia informaciją apie visas kepenų ligų formas. Pagalbos linija: 014 2548 1320 (9.00–17.00 val., pirm.-penkt.)
www.britishlivertrust.org.uk
- **„Hepatitis C Trust“** teikia informaciją ir paramą žmonėms, sergantiems hepatitu C. Tel.: 0845 223 4424 (10.30–4.30 val., pirm.-penkt.)
www.hepctrust.org.uk
- **„RVH Liver Support Group“** teikia paramą Šiaurės Airijoje gyvenantiems žmonėms, sergantiems kepenų ligomis; tai nepriklausoma grupė, susijusi su „British Liver Trust“.
Tel.: 077 3771 8493
www.rvhliversupportgroup.org
- **Šiaurės Airijos hepatito B ir C kontroliavimo klinikų tinklas** teikia informaciją apie hepatitą B ir C. www.hepbandcni.net
- **Public Health Agency**
www.publichealth.hscni.net

Kitomis kalbomis šį informacinį lapelį (PDF formatu) galite rasti čia:

www.publichealth.hscni.net

ir www.hepbandcni.net

Public Health Agency, 12–22 Linenhall Street,
Belfast BT2 8BS. Tel.: 0300 555 0114 (vietinis
tarifas).

www.publichealth.hscni.net